

v rozporu se spisy, pravě, že první soud opřel rozsudek netoliko o uznání 10%ní slevy, nýbrž o to, že takový pokles cen zjistil. To odpovídá skutečnosti, ježto prvý soud z obou důvodu žalobní prosbě vyhověl.

Čís. 4938.

Pozůstalostní poplatky (cís. nařízení ze dne 15. září 1915, čís. 278 ř. zák.).

Věnována-li nadace v první řadě příbuzenstvu a teprve v druhé řadě účelům lidumilným, užitečným nebo prospěšným, jest poplatek vyměřiti jako z jiného odkazu ve prospěch příbuzenstva.

Zaplatil-li kdo dědické poplatky za jiného a domáhá se na něm náhrady, lze soudu, namítáno-li, že žalobce nepodal do výměru stížnost, přezkoumávati i rozhodnutí finančního úřadu v tom směru, zda byly poplatky správně vyměřeny.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, Rv I 292/25.)

Odkazem 200.000 Kč zřídila zůstavitelka Anna N-ová nadaci pro určitý okruh osob svého příbuzenstva, po nichž měli nastoupiti další nemajetní příbuzní zůstavitelky a teprve, kdyby se ani z těchto osob o nadační místo nikdo nehlásil, měly požitky připadnouti polovinou chudobinci u sv. Bartoloměje v Praze a polovinou Hlávkovým studentským kolejem. Z pozůstalosti byly vyměřeny poplatky celkem 221.116 Kč 32 h, z čehož připadaly na onu nadaci poplatky úhrnem 47.493 Kč 30 h (poplatek ve výši 16% z 200.000 Kč, zvětšený o 30%ní přírážku a úroky). Universální dědici zapravili všechny poplatky. Ježto jim »Nadace po Anně N-ové« nahradila pouze 4.566 Kč 11 h (2% z hodnoty odkazu a úroky), domáhali se na ní zaplacení zbytku (42.927 Kč 19 h) žalobou, již bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z těchto důvodů: Spor jde o to, zda žalovaná strana jest povinna zaplatiti celý, finančním úřadem vyměřený poplatek, či jen část uplacenou vzhledem k tomu, že v tomto případě jedná se o nadání, na které vztahuje se sazební položka 1 čís. 4 cís. nař. ze dne 15. září 1915, čís. 278 ř. zák., dle které dědický poplatek činí jen 2% čisté hodnoty. Jest především řešiti otázku, zda jsou soudy oprávněny, zkoumati správnost usnesení správních úřadů. Odvolací soud jest toho názoru, že k tomu oprávněny jsou. Oprávnění to odvoditi sluší z ustanovení Šu 190 civ. ř. s., dle kterého často musí řešiti předběžné otázky i práva správního, pokud tomu ovšem nevadí zvláštní předpisy, jsou-li otázky ty pro rozhodnutí předurčujícího významu. Ovšem nemohou o nich rozhodovati v nálezu rozsudkovém, nýbrž jen v důvodech. To platí i v tomto případě, poněvadž bez přezkoumání usnesení správního úřadu nebylo by lze o této sporné věci rozhodnouti. Pokud se věci týče, souhlasí odvolací soud s názorem prvního soudu, že žalobci, zaplativše celý dědický poplatek, aniž do jeho výměru podali stížnost, nedopustili se nedbalosti, ze které žalované straně vzešla nějaká škoda. Dle poslední vůle jest nesporno, že Anna N-ová zřídila odkazem nadání, jež v první řadě má připadnouti určitému příbuzenstvu, v případě jeho úmrtí dalšímu příbuzenstvu zů-

stavitelky a teprve, kdyby tohoto nebylo, jednou polovicí chorobinci u sv. Bartoloměje a druhou polovicí Hlávkovým studentským kolejím českých vysokých škol pražských ve prospěch posluchačů vysokých škol technických. Dobročinnými (lidumilnými) účely po rozumu čís. 4 pol. 1 čís. nař. ze dne 15. září 1915, čís. 278 ř. zák. jsou prospěšné snahy, směřující k zmírnění nebo zabránění nouze (chudoby, nuznosti) prostorně neb určitými znaky ohraničeného kruhu obyvatelstva nebo k činnosti lásky k bližnímu prospívající obecnému blahu. Jest jisto, že za takové snahy nelze považovati odkaz nadání příbuzenstvu zůstavitelky. Takový odkaz jest považovati jako každý jiný odkaz příbuzenstvu, poněvadž schází zde oné dobročinnosti a lidumilnosti, shora stanovené, a nemůže na tom ničehož změnit ani okolnost, že nadání bylo přijato zemskou politickou správou jako úřadem nadačním. Právem proto finanční úřady vyměřili z něho dědický poplatek dle bodu 3 čís. 1 citovaného nařízení, když jednalo se o pouhý odkaz příbuzenstvu. Vyměření to nedalo by se ani stížností proti platebnímu příkazu zvrátiti a proto také nedopustili se žalobci nedopatření, když stížnost do výměru dědických poplatků nepodali. Tím není žalované straně odňata možnost, aby zažádala o výhodu dědického poplatku ve smyslu poznámky 7 k sazbě citovaného nařízení čís. 278/15 ř. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Provádějíc uplatněný dovolací důvod nesprávného právního posouzení snaží se žalovaná strana prosaditi názor, že poplatky z nadace nebyly správně vyměřeny poplatkovým úřadem, poněvadž jsou tu předpoklady sazební položky 1. čís. 4 čís. nař. ze dne 15. září 1915, čís. 278 ř. zák. vzhledem k poznámce 7., že žalovaná nadace proto hradí pouze ty dědické poplatky, ke kterým je dle zákona sama povinna a které také již zaplatila. Z předběžné otázky, zda vyměření dědických poplatků z nadačního odkazu jest správným, a z toho, že žalobci ani sami proti nesprávnému snad vyměření nepodali stížnost, ani žalované straně neposkytli k tomu příležitost, vyvozuje žalovaná strana zavinění žalobců, kteří jako osoby, ručící i za poplatky z odkazu, měli jednati též v zájmu odkazovníka svědomitě, ale, nepodavše stížnosti proti výměře poplatku z nadace, dopustili se nedbalosti, kterouž způsobili straně žalované škodu. Právem tedy nižší soudy pustily se do úvah, zda vyměření poplatkovým úřadem pokládati jest za správné, by mohli rozřešiti hlavní otázku tohoto sporu, zda žalobci dopustili se nedbalosti, kterouž škodu zavinili. Odvolací soud shodně s názorem prvního soudu dospěl k správnému přesvědčení, že poplatek z nadace byl správně vyměřen jako z jiného odkazu ve prospěch příbuzenstva zůstavitelky dle bodu 3. čís. 1 cit. čís. nař., takže žalovaná strana jest povinna doplatiti žalobcům plnou, jinak číselně nepopřenou částku poplatkového výměru ve smyslu Šu 23 odstavec třetí čís. 1 zák. čís. 278/1915 a Šu 1042 všeob. obč. zák. V napadeném rozsudku jest správně uvedeno, že tu není podmínek pro nižší 2% výměru poplatku z nadace, jak jsou blíže rozvedeny v poznámce 7. k položce 1. sazby. Nadace teprve v druhé řadě má sloužiti účelům měst-

ského chudobince a studentské koleje v Praze, doba, kdy se tak stane, jest zcela nejistou, případně při velké řadě substitucí příbuzenstva zůstavitelky do dálné budoucnosti pošnutou a tato okolnost nemůže tedy nijak již nyní při výměře poplatků dáti nadaci povahu obecné prospěšnosti nebo lidumilnosti. Pouhá okolnost, že nadace byla jako taková přijata úřadem nadačním, nemůže býti rozhodující, poněvadž toho bylo dle platných předpisů potřeby pro uvedený druhořadý účel, jemuž nadace po případě má sloužiti. Zůstavitelka však na prvním místě povolala své příbuzné k nadačním požitkům odkazu, určila sama jmenovitě první poživatele z příbuzenstva, učinila podrobná opatření, jak má býti o to postaráno, by po úmrtí těchto osob další přímí potomci rodičů zůstavitelky byli povoláni k požívání uprázdněných nadačních míst a dle jakých zásad má býti postupováno v otázce, kteří z nich toho nejvíce zasluhují. Přicházejí tedy v úvahu pouze osoby, při nichž rozhoduje jediné poměry příbuzenský k zůstavitelce, a schází tudíž odkazu povaha všeobecné lidumilnosti, užitečnosti nebo prospěšnosti. Příbuzní mají při své přihlášce mimo rodokmen ovšem předložiti též vysvědčení nemajetnosti, ale z poslední vůle zůstavitelky o odkazu vysvítá jasně, že naprostá nemajetnost nerozhoduje o propůjčení nadace vůbec, nýbrž toliko o přednosti uchazeče před jinými stejně oprávněnými. Žalobcům nelze tedy přiřítati pro nepodání stížnosti do poplatkového výměru vůbec zavinění a z něho vzniklou škodu.

Čís. 4939.

Žalobu o zmatečnost nelze odmítnouti (§ 538 c. ř. s.) proto, že byla podána osobou, k tomu neoprávněnou.

Dědic, jenž v řízení pozůstalostním popřel přihlášenou pohledávku a jenž ve sporu proti pozůstalosti o zaplacení pohledávky té nebyl zastoupen, jest i po odevzdání pozůstalosti oprávněn domáhati se žalobou pro zmatečnost, by rozsudek v základní rozepři byl prohlášen zmatečným (§ 529 čís. 2 c. ř. s.).

Žalobu proti pozůstalosti jest doručiti všem přihlášeným dědicům. Domáhá-li se v žalobě zaplacení pohledávky, jež byla v pozůstalostním řízení některými dědici uznána, jinými však popřena, netřeba sice žalobu doručiti oněm, ovšem ale těmto.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, Rv I 330/25.)

K pozůstalosti po Janu P-ovi přihlásily se jako dědičky ze zákona jednak manželka zůstavitelova Anežka P-ová, jednak dcery zůstavitelovy Karolína V-ová a Marie Š-ová a byla jim pozůstalost též odevzdána. K téže pozůstalosti přihlásil Hugo Š. pohledávku 31.265 Kč, již v pozůstalostním řízení uznaly spoludědičky Marie Š-ová a Karolína V-ová, nikoliv však Anežka P-ová. Hugo Š. podal pak na pozůstalost po Janu P-ovi žalobu o zaplacení 31.265 Kč a navrhl, by doručena byla Karolíně V-ové. Karolína V-ová se k prvnímu roku nedostavila, načež bylo žalobě rozsudkem pro zmeškání pravoplatně vyhověno. Anežka P-ová dozvěděvši se napotom o tomto postupu podala žalobu o zmatečnost, domá-